

JUDr. Josef Hovorka (1899 - 1979)

JUDr. Josef Hovorka

24. 10. 1899 – 10. 4. 1979

Bratr kazatel Josef Hovorka se narodil v polském Zelově v exulantské rodině Karla Hovorky a Emilie, rozené Duškové. Jozefovi rodiče byli členy zelovského baptistického sboru a jeho dědeček patřil mezi první členy.

Matka, která pocházela z volyňské Lubomírky, se autorsky spolupodílela s kazatelem Janem Pospíšilem na vytvoření oblíbené sbírky duchovních písní „Harfa Sionská“, vydané v Praze v roce 1881.

Kořeny rodiny bratra kazatele Hovorky však sahají až k bratru kazateli Ondrovi, který nastoupil do kazatelské služby v baptistickém sboru v Zelově roce 1913. Bratr Ondra přišel do Zelova s mnohými

duchovními a evangelizačními zkušenostmi. Od dětství se přátelil s bratrem Augustem Meeraisem. Vyrůstali pod jednou střechou, ale nejen to. Hluboce věřící otec bratra Ondry přijal kdysi Augustu Meereise jako sirotka na výchovu.

Potomci rodiny Ondrových jsou v Čechách, jedná se o rodinu Hovorkových. Jejich maminka, babička i prababička pochází z rodiny Ondrových. Bratr kazatel Josef Hovorka byl původem ze Zelova. Rok nato začala první světová válka, bratři ze zelovského sboru museli narukovat do ruské armády. Bratr kazatel Ondra nenarukoval, protože byl rakouským občanem a jako rakouský občan byl poslán carskými úřady na Sibiř, jako rakouský zajatec. Ze Sibíře se již nevrátil, zemřel na tyfus.

Když byly Josefovi čtyři roky, rodiče se přestěhovali do Lodže. Své dětství prožíval mezi německými, židovskými a polskými dětmi. Když vypukla první světová válka, odstěhovali se Hovorkovi v roce 1914 zpět do Zelova, kde válku přečkali, a pak se opět vrátili do Lodže.

V roce 1916 nastalo v Zelově veliké duchovní probuzení. V té době se pro Pána Ježíše rozhodl i mladý Josef a byl pokřtěn v zelovském sboru. Po válce se Hovorkovi opět odstěhovali do Lodže. V Lodži navštěvoval obchodní školu a začal pracovat v tiskárně, která patřila německému baptistickému sboru.

Po vzniku Československé republiky se zintenzívnily kontakty mezi exulantskými baptisty a baptisty v českých zemích. Významnou roli zde sehrál Bohoslovecký seminář československých baptistů v Praze, který vznikl v roce 1921 a připravoval baptistické kazatele až do roku 1951, kdy byl rozpuštěn komunistickým režimem. Z prostředí exulantských sborů pocházelo během těchto let celkem 12 studentů. Jako první – již v roce založení semináře – zde studoval Josef Hovorka, který pocházel z exulantské rodiny ze Zelova.

V roce 1921 se Josefu Hovorkovi dostal do rukou časopis česko-slovenských baptistů Rozsévač. V něm se dozvěděl, že v Praze byl založen baptistický bohoslovecký seminář. Ilegálně překročil Československo-polské hranice a v Praze se přihlásil do semináře.

Studium dokončil v roce 1925 a současně složil maturitu na gymnáziu.

Během studií se oženil s Martou Lohrerovou, vnučkou kazatele Karla Ondry, členkou baptistického sboru v Lodži. Narodilo se jim pět dětí: Karel (1924), Jiří (1926), Jan (1927), Jaromír (1929) a Iva (1943).

V roce 1926 přijal místo kazatele baptistického sboru v Bratislavě a sloužil tam po čtyři roky. V tom období byl sbor malý, a tak šestičlennou kazatelovu rodinu nemohl finančně podporovat.

Kazatel Hovorka přijal místo v civilním zaměstnání na Generálním finančním úřadě v Bratislavě s podmínkou, že vystuduje právnickou fakultu. V roce 1930 promoval na bratislavské univerzitě Jana Amose Komenského na doktora práv.

Když se kazatel Karel Vaculík vrátil z Miloslavova zpět do Bratislavy, stal se prvním kazatelem a bratr J. Hovorka, při zaměstnání, druhým kazatelem.

Bratr Hovorka bydlel v Bratislavě Petržalce. V roce 1939 Petržalka připadla k německému území. Odtud dojížděl několik měsíců do Olomouce, kam byl přeložen.

V červenci 1939 se Hovorkovi stěhují z Petržalky do Olomouce. V témž roce byl bratr J. Hovorka přeložen ze státní služby do výroby.

V roce 1961 odešel do důchodu. Co se týče duchovní služby bratra Hovorky, ačkoliv neměl souhlas

státního úřadu pro věci církevní pro výkon kazatelské služby v některém ze sborů BJB v českých zemích, sbory navštěvoval, kázal evangelium a přednášel zejména na téma baptisté a anabaptisté.

Psal rovněž články do různých církevních časopisů nejen u nás, ale i v zahraničí. Vydával a redigoval ekumenický časopis *Hlas-Cesta*, a též *Křesťanskou traktátovou službu*.

V Olomouci navštěvoval za války sbor Jednoty českobratrské, protože baptisté zde sbor neměli.

Hned po skončení války zde založil s přistěhovaleckými baptistickými rodinami kazatelskou stanicí, která se stala kazatelskou stanicí šumperského sboru.

Kazatelé Bratrské jednoty baptistů

Řadu let byl předsedou historické komise BJB, v roce 1957 předsedou zpěvníkové komise. Byl nad jiné znalý dějin anabaptistů a baptistů. Ani přibývajících léta mu neubrala z jeho horlivosti a zápalu pro evangelium a historii.

Po okupaci sovětských vojsk v roce 1968 sice některé obnovené aktivity baptistických sborů mohly v menší míře pokračovat nadále. Avšak byla to také doba normalizace, kdy režim v mnoha jiných oblastech opět uzdu svobody utáhl. Baptistické ideály nemohly být v 70. letech z vnějších příčin drženy.

Ovšem také vlivem vnitřních tlaků, za pomoci určitých autoritativních osobností, probíhalo neúměrné dohlížení na sbory vymykající se kongregačním principům.

Na toto určité svévolné zacházení s ústavou a kongregačním sdružováním upozorňoval v 70. letech pankrácký sbor a na konferenčních jednáních zejména vlivný člen vikýřovického sboru, br. Josef Hovorka.

Bratr kazatel JUDr. Josef Hovorka ve svých rozhovorech a přípisech zdůrazňoval, že **BJB není**

církvi, nýbrž svazem dobrovolně sdružených křesťanů-baptistů.

V Rozsévači v roce 1974 se obšírně rozepsal o svazové povaze baptistických sborů, kde mj. píše:

Moravský svaz mládeže Bratrské jednoty baptistů (BJB) vydal r. 1929 tiskem přednášku prof. Králíčka o vzniku a zásadách baptistů.

O zásadě součinnosti sborů je tam řečeno, že každý sbor je úplně samostatný a svrchovaný, že však v duchu součinnosti pro společné práce a podniky se sbory sdružují v menší nebo větší celky podle daných okolností, aby společně konaly práce misijní, výchovné a dobročinné.

Jsou to tedy celky, které se nenazývají církvemi, takže stále jsou to sbory, které konají ony práce.

A když pak za deset let vydal dr. Jindřich Procházka své „*Obrazy z dějin baptistů*“ (Praha 1939), ukázal v nich, jak se takové celky čili svazy tvořily v různých zemích světa.

Ani v době nacistické okupace nebylo nutno měnit svazovou povahu BJB v nějakou jednotnou církev.

Proto mohl r. 1948 Fr. Kolátor, zeť Jindřicha Novotného, prvního kazatele českých baptistů, vydat pojednání o BJB a v něm napsat:

„Nenazýváme se a ne chceme být církevní skupinou v běžném slova smyslu, nýbrž podle vzoru Nového zákona (NZ) a Českých bratří tvoříme křesťanské sbory, z nichž každý má právo autonomie čili sebeurčení.“

Sbory jsou spojeny v každé zemi v dobrovolnou jednotu, která nemá právo zasahovat do autonomie jednotlivých sborů, jsouc jenom pojítkem organizačním“.

Kolátor tedy, jako kdysi jeho tchán, nazývá svaz jednotou a autonomii sborů rozumí ve smyslu věroučném a duchovně mravním.

Když r. 1949 vyšly tzv. církevní zákony, nebylo třeba nic měnit na této věroučné a duchovně mravní samostatnosti našich sborů.

Teprve r. 1953 ve chvílích bezradnosti v řadách čs. baptistů došlo k deformování ústavnosti BJB v tom směru, že se zastínila její svazová povaha a její ústava byla formulována tak, že BJB je církví, která v sobě zahrnuje všechny sbory baptistů v ČSR.

Pán odvolal bratra kazatele Josefa Hovorku na věčnost v roce 1979 uprostřed široce rozvržené a nedokončené práce na historii BJB v Cechách. Z velkého množství historických podkladů a dokumentů, poznámek, výpisků z knih, která dlouhá léta shromažďoval, zůstalo jen torzo.

Bratr kazatel JUDr. Josef Hovorka zemřel ve věku 80 let.

Prameny:

- Jan Vychopeň, Jaroslav Smílek, Vlastimil Pospíšil: *Kazatelé BJB*, 2005
- Lydie Kucová: *Identita baptistů v období komunistického režimu a v prvních letech svobody*, semináře historické komise na konferenci STO LET SPOLU

[Štěpán Krivánek](#)

Článek je součástí [Baptistické encyklopedie](#) a je průběžně doplňován a aktualizován.

Poslední aktualizace 10. 4. 2021

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Česká republika](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj baptistických sborů](#)